
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

חינוך לאזרחות פעילה - 34263

תאריך עדכון אחרון 29-10-2021

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: לימודי הוראה - תעודת הוראה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 2022

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר ריקי טסלר

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: rikitesler1@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: ראשון 18.00-19.00 חדר 352

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

החברה הישראלית משוסעת והקיטוב בה גדל. לחינוך האזרחי חשיבות רבה בהפנמת הסיכונים, זיהוי מרחבי שיתוף הפעולה ועידוד אקטיביזם הפועל לחיזוק החיים המשותפים.

מטרות הקורס:

לזהות ולחוות את מרחבי האזרחות המשותפת המתרחבת במדינת ישראל היהודית, הציונית והדמוקרטית, למרות המחלוקות. לנתח את היסודות ההומניסטיים המנחים מרחבי פעולה אלה ואת דפוסי הפעולה החיוניים לחיים בעולם גלובלי מרובה תרבויות. לפתח דיון ביקורתי על הפער בין התיאוריה לחוויית המציאות של 'האחרים', מיומנויות של שיח בין תרבותי ויכולות פדגוגיות להובלת תהליכים דומים בקרב תלמידים. לעורר סקרנות אינטלקטואלית להעמיק בהבנת מורכבות החיים בחברה הישראלית ולחזק את המוטיבציה של הסטודנטים למעורבות אזרחית המכוונת לחיזוק התרבות הדמוקרטית בישראל.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לפתח סקרנות לקריאה נוספת. לגבש עמדה מושכלת אישית ביחס לשסעים. להשתמש במיומנויות וכלים בחינוך תלמידים.

דרישות נוכחות (%) :
80%

שיטת ההוראה בקורס: הקניית ידע, אירוח אישי ציבור וסיורי שטח

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. מהי אזרחות טובה? על אזרחות שוויונית ומשותפת
 2. קיום דיאלוג בין תרבותי מכבד בחברה מורכבת
 3. אתגרי החינוך האזרחי בעולם גלובלי
 4. אתגרי החברה הערבית
 5. החברה הבדואית והדרוזית
 6. החברה החרדית
 7. הציונות הדתית
 8. החברה האתיופית
- סיור יום רביעי 19.1.22 - רהט
סיור יום רביעי 20.1.22 - לוד

חומר חובה לקריאה:

. מהי אזרחות טובה? על אזרחות שוויונית ומשותפת

חשין, מ. (2006) מידותיה של אזרחות טובה בחברה הוגנת ומתוקנת. מחשבה רב תחומית בחינוך ההומניסטי. סמינר הקיבוצים.

2. קיום דיאלוג בין תרבותי מכבד בחברה מורכבת

חוזר מנכ"ל תשע"ז 4/ב השיח החינוכי על נושאים השנויים במחלוקת. תדפיס.
אלוני, נ. (2013) פוליטיקה הומניסטית והחינוך לתרבות דמוקרטית. תדפיס.
Gurin, P., Nagda, B. A. & Sorensen, N. (2011) *Intergroup dialogue: Education for a broad conception of civic engagement. Liberal Education*, 97 (2), 46–51.

3. אתגרי החינוך האזרחי בעולם גלובלי

שטרן, י. (2012) שמירה על זהות והכרה בלגיטימיות של הצדק האחר: אתגרים בחינוך האזרחי מחשבה רב-תחומית בחינוך ההומניסטי (7): 95-96.

Tesler, R. (2021) *Nationalist-Religious Ideology and Civic Education: The Israeli Case. International Relations and Diplomacy*, 9(2): 51-68.

Deneen, P.J. (2018) *Why Liberalism Failed (Politics and Culture)* Yale University Press (הקלטה) <https://www.youtube.com/watch?v&eq;nlUJ9APtT5M>

מרצה אורח: דניאל חסון. מנכ"ל המרכז הבין-תרבותי.

4. אתגרי החברה הערבית

הרמן, ת., ענבי, א., הלר, א., עומר, פ., קביסון, ו. (2019) שותפות בערבון מוגבל: יחסי יהודים וערבים בישראל 2019. ירושלים, המכון הישראלי לדמוקרטיה.

<https://www.idi.org.il/articles/28640>

חסאן. ש. (2016) מה לגבי דמוקרטיה, גילוי דעת, 10: 153-164.

מרצה אורח: ד"ר מוחמד אלנבארי, מנכ"ל עמותת "ינאביע"

5. החברה הבדואית והדרוזית

טסלר, ר., אבו רוכון, ס. (2020) "שביל הבנים" - להתאהב מחדש בכרמל, בגליל ובעדה הדרוזית. הטיול ככלי חינוכי-ערכי (9): 21-34.

וולפסון, ז. (2006) ההשתלטות הבדואית בנגב. נתיב: כתב עת למחשבה מדינית, חברה ותרבות, 6 (113): 3-7.

האגודה לזכויות האדם והאזרח (2003) הכפרים הלא מוכרים בנגב. האגודה לזכויות האדם והאזרח ו"במקום". ירושלים.

מרצה אורח: תא"ל (במיל') אמל אסעד, מנכ"ל עמותת "בשביל הבנים".

6. החברה החרדית

רובינשטיין, א. (2016) מיעוטים לא ליברליים ואנטי-ליברליים. משפט ועסקים, יט: 695-726.

פלינט, ש., אלפסי, נ., בננסון, י. (2010) דומים ושונים: מיקרו-סגרגציה של חרדים במרכז ירושלים. סוציולוגיה ישראלית, יב (1): 81-110.

7. הציונות הדתית

גיגר, י. (2018) יחסם של רבני הציונות הדתית לצה"ל כביטוי למשבר ביחס למדינה. אצל רחמי, מ. (עור') ספר עמדות: ממשבר לצמיחה. הוצאת מכללת אורות ישראל, אלקנה-רחובות: 105-140. קרויזר, א. (2020) לחיות ביחד בשכנות לחילונים. צריך עיון. תדפיס. מרצה אורח: לאה שקדיאל, הנהלת "עוז ושלום".

8. החברה האתיופית

אליה-לייב, ר., הראל-שלו, א., דפנה-תקוע, ש. (2018) מקהילה מוחלשת לקהילה נאבקת. קולות שונים מתוך הקהילה האתיופית על רקע מחאת קיץ 2015. חברה ורווחה (4): 801-829. הסיפור של שלמה מולא. סרטון <https://www.youtube.com/watch?v=IkbViHsDNEI;eq&v?watch/com.youtube.www//:https> מרצה אורח: אלמאז אסמרה.

סיוור יום רביעי 19.1.22 - 0830-14.30

סיוור מודרך ברהט עם אלהאם אל עביד: ביקור ב"עידן הנגב" לשותפות יהודית-ערבית, שיחה עם יו"ר ההנהלה ומנכ"לית המרכז. ביקור במרכז המסחרי של רהט ושיחה עם בעלי עסקים. ביקור במסגד העתיק ושיחה עם מנהל המרכז. "אירוח בבית של חוסנייה": כיבוד מסורתי, שיחות עם שוטר קהילתי על התמודדות עם אלימות בקהילה. שיחה עם מועמד בדואי לחברות בכנסת על מעמד הבדואים ויחס המדינה אליה. שיחה עם חוסנייה על יזמות נשים.

סיוור יום רביעי 20.1.22 08.30-14.30

פתיחה בקברי הסנהדרין ובסנהדריה. סיוור ממונע ומודרך בשכונות החרדיות עם הרב מנחם אייזן. ביקור בישיבת קרליץ והסבר על אורח החיים המשתף של הקהילה. סיוור שאלונים בקבוצות קטנות לבחינת מאפייני ההתמזגות/התבדלות בחברה החרדית במאה שערים. שיחה מסכמת עם מנהל הקמפוס החרדי, הרב מנחם אייזן, על אורח חיים, אתגרים ותהליכי שינוי.

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 60 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 40 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: